

ODDELEK 1: Identifikacija snovi/zmesi in družbe/podjetja

1.1 Identifikator izdelka

Šifra proizvoda : VI60332101
 Ime proizvoda : Novavit® Easy Mix BIO;PANTONE® Red 032 C

1.2 Pomembne identificirane uporabe snovi ali zmesi in odsvetovane uporabe

Uporaba proizvoda : Tiskarsko črnilo. ali Dodatek
 Odsvetujejo se načini uporabe : Ni znano.

1.3 Podrobnosti o dobavitelju varnostnega lista

Proizvajalec / Distributer : Flint Group Germany GmbH
 Sieglestrasse 25
 D-70469 Stuttgart
 GERMANY
 e-mail naslov osebe odgovorne za pripravo VL : compliance centre@flintgrp.com

1.4 Telefon za klic v sili (z delovnim časom)

+49 (0) 621-60-43333 24 h

Zgodovina

Datum tiskanja : 27.05.2015.
 Datum izdaje/ Datum revidirane izdaje : 25.05.2015.
 Datum prejšnje izdaje : Ni prejšnje validacije.
 Verzija : 1

ODDELEK 2: Določitev nevarnosti

2.1 Razvrstitev snovi ali zmesi

Razvrstitev skladno z Uredbo (ES) št. 1272/2008 [CLP/GHS]

Ni uvrščeno.

Glej točko 11 za podrobnejše podatke o učinkih na zdravje in simptomih.

2.2 Elementi etikete

Piktogrami za nevarnosti : Ni primerno.
 Opozorilna beseda : Brez opozorilne besede.
 Stavki o nevarnosti : Ni znanih pomembnih učinkov ali kritičnih nevarnosti.
 Previdnostni stavki : Ni primerno.
 Dodatni elementi etikete : Ni primerno.
 Priloga XVII - Omejitve proizvodnje, dajanja v promet in uporabe nekaterih nevarnih snovi, pripravkov in izdelkov : Ni primerno.

2.3 Druge nevarnosti

PBT : P: Ni na voljo. B: Ni na voljo. T: Ni na voljo.
 vPvB : vP: Ni na voljo. vB: Ni na voljo.

ODDELEK 3: Sestava/podatki o sestavinah

3.2 Zmesi : Mešanica

Proizvod ne vsebuje sestavin, ki bi bile, glede na trenutno znane podatke, ki so na voljo dobavitelju in v primernih koncentracijah, razvrščene kot zdravju ali okolju nevarne, PBT ali vPvB ali snovi, ki vzbujajo enakovredno zaskrbljenost, ali imajo določene zavezujoče mejne vrednosti za poklicno izpostavljenost in ki bi jih bilo potrebno navajati v tem oddelku.

ODDELEK 4: Ukrepi za prvo pomoč

4.1 Opis ukrepov za prvo pomoč

- Splošno** : Če ste v dvomih ali če simptomi ne prenehajo, poiskati zdravniško pomoč. Nikoli ničesar dajati v usta nezavestni osebi. Če je ponesrečenec nezavesten, ga namestiti v bočni položaj in poiskati zdravniško pomoč.
- Vdihavanje** : Ponesrečenca umakniti na svež zrak. Ponesrečenec naj bo na toplem in naj počiva. Če ponesrečenec ne diha, če diha neredno, ali če je prišlo do ustavitve dihanja, naj mu usposobljena oseba daje umetno dihanje ali kisik.
- Stik s kožo** : Odstraniti onesnažena oblačila in obutev. Kožo temeljito umiti z milom in vodo ali uporabiti odobreno čistilo za kožo. NE uporabiti topil ali razredčil.
- Stik z očmi** : Odstraniti kontaktne leče. Takoj izpirati odprte oči pod tekočo vodo najmanj 15 minut. Seek immediate medical attention/advice.
- Zaužitje** : Prenesti žrtev na svež zrak in jo pustiti počivati v položaju, ki olajša dihanje. Ne izzvati bruhanja, razen po navodilih zdravniškega osebja. Če se pojavijo simptomi, poiskati zdravniško pomoč.
- Zaščita osebja za prvo pomoč** : Do ukrepanja ne bo prišlo, če je tvegano ali brez predhodnega ustreznega šolanja.
Uporabiti primerno zaščitno opremo (Točka 8).

4.2 Najpomembnejši simptomi in učinki, akutni in zapozneli

Glej toksikološke podatke (Točka 11)

4.3 Navedba kakršne koli takojšnje medicinske oskrbe in posebnega zdravljenja

- Opombe za zdravnika** : Pri vdihavanju produktov razkroja v požaru so lahko simptomi zakasneni. Izpostavljena oseba lahko potrebuje 48-urno zdravniško opazovanje.
- Specifične obdelave** : specifičnega zdravljenja.

ODDELEK 5: Protipožarni ukrepi

5.1 Sredstva za gašenje

- Primerno Sredstva za gašenje : Priporočljivo:., alkoholno odporna pena, CO₂, praški, vodna prha
- Gasilna sredstva, ki niso primerna : Ne uporabiti vodnega curka.

5.2 Posebne nevarnosti v zvezi s snovjo ali zmesjo

- Nevarnosti snovi ali zmesi : Pri požaru ali segrevanju, se tlak poveča in posoda lahko poči.
- Nevarni produkti toplotnega razkroja : Pri požaru nastaja gost črn dim. Izpostavljenost produktom razkroja lahko ogrozi zdravje.
- Razkrojni produkti lahko vsebujejo naslednje snovi:
ogljikov dioksid
ogljikov monoksid
dušikovi oksidi
halogenirane spojine
kovinski oksid/oksidi

5.3 Nasvet za gasilce

- Posebno zaščitno delovanje za gasilce : primeru požara, evakuirati območje. Do ukrepanja ne bo prišlo, če je tvegano ali brez predhodnega ustreznega šolanja.
 Ne dovoliti, da odtok od požara pride v kanalizacijo ali vodotoke.

Novavit® Easy Mix BIO; PANTONE® Red 032 C

ODDELEK 5: Protipožarni ukrepi

Navedba posebne varovalne opreme za gasilce z navedbo standarda, če ta obstaja : Gasilci morajo nositi primerno zaščitno opremo in samostojni dihalni aparat (SCBA) z masko, ki pokriva celoten obraz in ima pozitiven tlak. Oblačila za gasilce (vključno s čeladami, zaščitnimi škornji in rokavicami) skladna z evropskim standardom EN 469 bodo zagotovila osnovno raven zaščite pri kemijskih nezgodah.

ODDELEK 6: Ukrepi ob nenamernih izpustih

6.1 Osebni varnostni ukrepi, zaščitna oprema in postopki v sili

- Za neizučeno osebje : Do ukrepanja ne bo prišlo, če je tvegano ali brez predhodnega ustreznega šolanja. Evakuirati okolico. Preprečiti dostop odvečnim in nezaščitenim osebam. Ne dotikajte se in ne hodite po razlitem proizvodu. Nositi ustrezno osebno zaščitno opremo.
- Za reševalce : Če so pri rokovanju z razlitjem zahtevana specialna oblačila, upoštevati podatke o primernih in neprimernih materialih v Oddelku 8. Glej tudi informacije pod "Za neizučeno osebje".

6.2 Okoljevarstveni ukrepi

Preprečiti iztekanje v odtok ali vodotok. Če proizvod onesnaži jezera, reke ali kanalizacijo, obvestiti pristojne organe v skladu z veljavnimi predpisi.

6.3 Metode in materiali za zadrževanje in čiščenje

Zadržati in zbrati razlit material z nevetljivimi absorpcijskimi materiali, npr. peskom, prstjo, vermikulitom, diatomejsko zemljo, in namestiti v posodo za odstranjevanje v skladu s predpisi (glej Točko 13). Če se da, čistiti z detergentom. Izogibati se uporabi topil.

6.4 Sklicevanje na druge oddelke

Glej Oddelek 1 za podatke o kontaktu za nujne primere.
Glej Oddelek 13 za podatke o dodatni obdelavi odpadkov.
Glej Oddelek 8 za podatke o ustrezni zaščitni opremi.

ODDELEK 7: Ravnanje in skladiščenje

7.1 Varnostni ukrepi za varno ravnanje

Hraniti v tesno zaprti posodi. Preprečiti stik s kožo in očmi. Preprečiti vdihavanje prahu, delcev, prša ali meglice, ki nastaja pri uporabi te zmesi. Pred vstopom v prostore, kjer se uživa hrana, odstraniti kontaminirana oblačila in zaščitno opremo. Pred jedjo, pitjem ali kajenjem si je potrebno umiti roke in obraz. V prostorih, kjer se s proizvodom rokuje, se ga shranjuje ali predeluje, je prepovedano jesti, piti in kaditi. Uporabiti primerna osebna zaščitna sredstva (glej točko 8) Vedno hraniti v embalaži, ki so iz enakega materiala kot originalni tovorek. Skladno z zakoni o varnosti in zdravju pri delu.

7.2 Pogoji za varno skladiščenje, vključno z nezdružljivostjo

Hraniti v skladu z lokalnimi, regionalnimi, nacionalnimi in mednarodnimi predpisi.
Hraniti v suhem, hladnem in dobro prezračevanem prostoru, ločeno od nezdružljivih snovi (glej točko 10).
Upoštevaj opozorila na etiketi. Hraniti v tesno zaprti posodi na dobro prezračevanem mestu.
Preprečiti neavtoriziran dostop. Odprto embalažo previdno zatesniti in držati v pokončnem položaju, da se prepreči iztekanje.
Temperatura skladiščenja: 5 k 35°C

7.3 Posebne končne uporabe

Ni primerno.

7.4 Dodatni podatki

Predmeti, kot na primer čistilne krpe, papirnate brisače ali zaščitna oblačila, ki so bili onesnaženi z proizvodom, se lahko nekaj ur kasneje spontano vnamejo. Da bi se izognili nevarnosti požara, je potrebno vse onesnažene predmete hraniti v namenskih posodah ali v kovinskih zabojnikih s samozapornimi pokrovi, ki dobro tesnijo. Onesnažene predmete je potrebno ob koncu delovnika odstraniti z delovnega mesta in jih shraniti na prostem.

ODDELEK 8: Nadzor izpostavljenosti/osebna zaščita

8.1 Parametri nadzora

- Maksimalna dopustna koncentracija v delovnem okolju (MDK)** : Ni primerno.
- Drugo Mejna vrednost izpostavitve** : CMR: Glej toksikološke podatke (Točka 11)
- Priporočen monitoring** : Če izdelek vsebuje sestavine za katere veljajo omejitve pri izpostavljenosti, je zato, da se določi učinkovitost prezračevanja ter drugih nadzornih ukrepov in/ali uporaba opreme za zaščito dihal, morda potrebno nadzorovanje ozračja na delovnem mestu ali biološki monitoring. Navedi je potrebno ustrezne standarde za nadzor, na primer: Evropski standard EN 689 (Zrak na delovnem mestu - Navodilo za oceno izpostavljenosti pri vdihavanju kemičnih snovi za primerjavo z mejnimi vrednostmi in načrtovanje meritev) Evropski standard EN 14042 (Zrak na delovnem mestu - Vodilo za uporabo postopkov za oceno izpostavljenosti kemičnim in biološkim agensom) Evropski standard EN 482 (Zrak na delovnem mestu - Splošne zahteve za izvajanje meritev kemičnih agensov) Potreben bo tudi sklic na nacionalne smernice glede metod za določevanje nevarnih snovi.

DNELi/DMELi

Vrednosti DNEL/DMEL ni na razpolago.

PNECi

Vrednosti PNEC ni na razpolago.

8.2 Nadzor izpostavljenosti

Zagotoviti zadostno prezračevanje. Kjer je smiselno, zagotoviti lokalno odzračevanje ali dobro splošno prezračevanje. Če ti ukrepi ne zadostujejo za vzdrževanje koncentracij delcev in hlapov topil pod mejami OEL, je obvezna uporaba primerne dihalne opreme.

Osebni zaščitni ukrepi

- Higienski ukrepi** : Po ravnanju s snovjo in pred jedjo, kajenjem, uporabo stranišča in ob koncu dneva si temeljito umiti dlani, podlakti in obraz. Primerno tehniko je potrebno uporabiti za odstranitev potencialno onesnaženih oblačil. Oprati onesnažena oblačila pred ponovno uporabo. Zagotoviti primerno bližino priprave za izpiranje oči in prhe za nujne primere.
- Zaščito dihal** : Če ocena tveganja to pokaže, je potrebno uporabljati ustrezno nameščen respirator s prečiščevanjem zraka ali respirator z dovodom zraka, ki je skladen z odobrenim standardom. Izbira respiratorja naj temelji na znanih in pričakovanih nivojih izpostavitve, nevarnosti proizvoda in delovnih omejitvah respiratorja.
- Zaščita telesa** : Osebno zaščitno opremo za telo je potrebno izbrati na podlagi vrste dela, ki se izvaja, in tveganj, ki so prisotna. To opremo mora pred ravnanjem s tem proizvodom odobriti strokovnjak.
- Zaščito rok** : Če je na osnovi ocene tveganja to potrebno, je ves čas ravnanja s kemičnimi izdelki potrebno nositi kemijsko odporne neprepustne zaščitne rokavice, ki so v skladu z odobrenim standardom.
- Rokavice** : Za daljše ali ponavljajoče rokovanje uporabljajte naslednje tipe rokavic: 4 - 8 ur polietilen (PE) ali Viton® Rokavice.
Reference: <http://www.esig.org/en/library/publications/best-practice-guides>
- Ostala zaščita za kožo** : Primerno obutev in morebitne dodatne ukrepe za zaščito kože je potrebno izbrati na podlagi dela, ki se ga opravlja in z njim povezanih tveganj, odobriti pa jih mora strokovnjak, preden se začne proizvod uporabljati.
- Zaščitoza oči/obraz** : Uporabiti zaščitna očala, ki ščitijo pred brizganjem tekočin.

Nadzor izpostavljenosti okolja

Preprečiti iztekanje v odtok ali vodotoke.

ODDELEK 9: Fizikalne in kemijske lastnosti

9.1 Podatki o osnovnih fizikalnih in kemijskih lastnostih

Videz

Fizikalno stanje	: Tekočina.
Barva	: ☒ rdeča.
Vonj	: Značilno.
Mejne vrednosti vonja	: Ni na voljo.
pH	: ☒ ni na voljo.
Tališče	: Ni na voljo.
Vrelišče	: ☒ = 300 °C
Plamenišče	: Zaprto posodo: > 100°C [Izmerjeno]
Hitrost izparevanja	: Ni na voljo.
Vnetljivost (trdno, plinasto)	: Ni primerno.
Čas gorenja	: Ni primerno.
Stopnja gorenja	: Ni primerno.
Meje eksplozivnosti	
SPODNJA:	: ☒ ni primerno.
ZGORNJA:	: Ni na voljo.
Parni tlak	: < 0.1 hPa
Parna gostota	: ☒ ni na voljo.
Gostota	: ~ 1 g/cm ³
Topnost	: netopno v vodi.
Porazdelitveni koeficient: n-oktanol/voda	: Ni na voljo.
Temperatura samovžiga	: ☒ ca 256 °C
Temperatura razpadanja	: Ni na voljo.
Viskoznost	: ☒ kinematično (20°C (68°F)): >4 cm ² /s (>400 cSt)
Eksplozivne lastnosti	: Ni na voljo.
Oksidativne lastnosti	: Ni na voljo.

9.2 Drugi podatki

SADT	: Ni na voljo.
------	----------------

ODDELEK 10: Obstojnost in reaktivnost

10.1 Reaktivnost

Ni na voljo.

10.2 Kemijska stabilnost

Obstojno pri priporočenih pogojih skladiščenja in ravnanja (glej Točko 7).

10.3 Možnost poteka nevarnih reakcij

pri normalnih pogojih skladiščenja in uporabe do nevarnih reakcij ne bo prihajalo.

10.4 Pogoji, ki se jim je treba izogniti

Ob izpostavitvi visokim temperaturam lahko nastajajo nevarni razkrojni produkti.

ob izpostavitvi visokim temperaturam lahko nastajajo nevarni razkrojni produkti.

10.5 Nezdružljivi materiali

Da se prepreči močna eksotermna reakcija, je proizvod potrebno hraniti ločeno od: oksidativnih snovi, močnih alkalij, močnih kislin

10.6 Nevarni produkti razgradnje

pri normalnih pogojih skladiščenja in uporabe ne bi smelo prihajati do nevarnih razkrojnih produktov.

ODDELEK 11: Toksikološki podatki**11.1 Podatki o toksikoloških učinkih**

sami zmesi ni dostopnih podatkov. Izdelek ni razvrščen kot nevaren po uredbi (ES) 1272/2008 s popravki. Glej poglavji 2 in 3 za podrobnosti.

Pri ponavljajoči se ali dolgotrajni izpostavljenosti zmesi lahko v koži pride do izgube naravnih maščob in do izsušitve, kar lahko povzroči nealergični kontaktni dermatitis in absorpcijo skozi kožo. Če pride v oči, lahko povzroči draženje in netrajne poškodbe.

Snovi / Zmesi

Akutna strupenost : Ni na voljo.

Ocene akutne strupenosti

Ni na voljo.

Dražilnost/Jedkost : Ni na voljo.

Senzibilizacija : Ni na voljo.

Mutagenost : Ni na voljo.

Rakotvornost : Ni na voljo.

Strupenost za razmnoževanje : Ni na voljo.

STOT – enkratna izpostavljenost : Ni na voljo.

STOT – ponavljajoča se izpostavljenost : Ni na voljo.

Nevarnost pri vdihavanju : Ni na voljo.

Kronična strupenost : Ni na voljo.

Teratogenost : Ni na voljo.

Druge informacije**Toksikokinetika**

Absorpcija : Ni na voljo.

Širjenje :

Metabolizem : Ni na voljo.

Izločanje : Ni na voljo.

ODDELEK 12: Ekološki podatki

sami zmesi ni dostopnih podatkov. Ne izprazniti v odtok ali vodotok. Glej Poglavji 2 in 3 za podrobnosti.

12.1 Podatki o strupenosti

Ime ali trgovsko ime izdelka/snovi	Rezultat	Vrste	Izpostavljenost
☒ Ink with Xanthene Dye	Akutni EC50 >100 mg/L Akutni EC50 >100 mg/L Akutni IC50 >100 mg/L	Daphnia Ribe Alge	48 ure 63 ure 72 ure

12.2 Zadrževanje/razgradljivost

Ni na voljo.

12.3 Zmožnost kopičenja v organizmih

Ni na voljo.

12.4 Mobilnost v tleh

Ni na voljo.

12.5 Rezultati ocene PBT in vPvB

PBT : P: Ni na voljo. B: Ni na voljo. T: Ni na voljo.

vPvB : vP: Ni na voljo. vB: Ni na voljo.

12.6 Drugi škodljivi učinki

Novavit® Easy Mix BIO; PANTONE® Red 032 C

ODDELEK 12: Ekološki podatki

AOX : Izdelek vsebuje organsko vezane halogene in lahko prispeva k vrednosti AOX v odpadni vodi.

ODDELEK 13: Odstranjevanje

13.1 Metode ravnanja z odpadki

Preprečiti iztekanje v odtok ali vodotok.
Odstraniti skladno z državno in lokalno zakonodajo/predpisi.

Metode odstranjevanja : Kjerkoli je možno, se je potrebno izogniti nastajanju odpadkov, oziroma jih zmanjšati na najmanjšo možno raven. Prazne posode ali podloge lahko zadržijo ostanke proizvoda. Vsebina in embalaža morata biti varno odstranjeni. Preostanke in proizvode, ki se jih ne da reciklirati, odstrani pooblaščen podjetje za odstranjevanje odpadkov. Odstranjevanje tega proizvoda, raztopin in kakršnih koli stranskih proizvodov mora vedno potekati v skladu z zahtevami predpisov o zaščiti okolja in odstranjevanju odpadkov oz. katerih koli drugih predpisov. Preprečiti, da bi se razlit oz. razsut tovor razširil; preprečiti stik s tlemi, vodotoki, cestno kanalizacijo in odplakami.

Nevarni odpadki : Ne.

Evropski katalog odpadkov (EWC)

Šifra odpadka	Oznaka odpadka
08 03 13	odpadno črnilo, razen tistega, ki ni zajeto v 08 03 12

ODDELEK 14: Podatki o prevozu

Prevoz znotraj zemljišča uporabnika: vedno prevažajte v zaprtih, pokonci stoječih, zavarovanih posodah. Zagotovite, da bodo osebe, ki proizvod prevažajo, vedele, kaj storiti v primeru nesreče ali razlitja.

Mednarodni predpisi o transportu

Proizvod po ADR/RID, IMDG, ICAO/IATA ne sodi med nevarno blago.

14.1 Številka ZN : Ni primerno.

14.2 Uradno ime blaga : Ni primerno.

14.3 Razredi nevarnosti : Ni primerno.

prevoza

14.4 Skupina embalaže : Ni primerno.

14.5 Nevarnosti za okolje : Ni primerno.

14.6 Posebni previdnostni : Ni primerno.

ukrepi za uporabnika

14.7 Prevoz v razsutem stanju v skladu s Prilogo II k MARPOL 73/78 in Kodeksom IBC

Ni primerno.

Other Special Considerations about the Product:

Predmete, kot na primer čistilne krpe, papirnate brisače ipd., ki so bili onesnaženi s coldset tiskarsko barvo, ni potrebno uvrščati v ADR razred 4.2, če se prevažajo v tovorkih s prostornino manj kot 450 litrov (ADR 2.2.42.1.5(c), Opomba 2). Ta izjema ne velja za kontaminirane materiale, ki so primešani ostalim odpadkom.

ODDELEK 15: Zakonsko predpisani podatki

15.1 Safety, health and environmental regulations specific for the product

Uredba (ES) št. 1907/2006 (REACH)

Priloga XIV - Seznam snovi, ki so predmet avtorizacije

Priloga XIV

Nobene od sestavin ni na seznamu.

Snovi, ki vzbujajo zelo veliko zaskrbljenost

Nobene od sestavin ni na seznamu.

Novavit® Easy Mix BIO; PANTONE® Red 032 C

ODDELEK 15: Zakonsko predpisani podatki

- Priloga XVII - Omejitve : Ni primerno.
 proizvodnje, dajanja v promet in uporabe nekaterih nevarnih snovi, pripravkov in izdelkov
- Vsebnost VOC : < 0,1 %
- Evropski popis : vse sestavine so na seznamu ali izvzete.
- Državni predpisi**
- Industrijska uporaba : Podatki, ki se nahajajo v varnostnem listu, ne predstavljajo uporabnikove ocene tveganja na delovnem mestu, kot je zahtevana glede na zakonodajo s področja varnosti in zdravja pri delu. Pri delu s proizvodom veljajo določbe državnih predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu.

15.2 Ocena kemijske varnosti

Izdelek vsebuje snovi, za katere se ocene kemijske varnosti še vedno zahtevajo.

ODDELEK 16: Drugi podatki

CEPE MSDS Code : 8

Prikazuje informacijo, ki se je spremenila od prejšnje izdaje.

Okrajšave in akronimi : ATE = ocena akutne strupenosti
 CLP = Uredba (ES) št. 1272/2008 o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi
 DMEL = Izpeljana raven z minimalnim učinkom
 DNEL = Izpeljana raven brez učinka
 EUH = CLP - specifičen stavek nevarnosti
 PBT = Obstojen, bioakumulativen in strupen
 PNEC = predvidena koncentracija brez učinka
 RRN = Registracijska številka REACH
 vPvB = zelo obstojen in zelo bioakumulativen

Postopek, po katerem se je določila razvrstitev po uredbi (ES) št. 1272/2008 [CLP/GHS]

Razvrstitev	Utemeljitev
Ni uvrščeno.	

Celotno besedilo okrajšanih stavkov H : Ni primerno.

Datum tiskanja : 5/27/2015.

Datum izdaje/ Datum revidirane izdaje : 5/25/2015.

Datum prejšnje izdaje : Ni prejšnje validacije.

Verzija : 1

Obvestilo bralcu

Kolikor nam je znano, so predstavljeni podatki točni. Vendar navedeni dobavitelj ali katerakoli od njegovih podružnic ne prevzamejo odgovornosti za točnost ali popolnost predstavljenih podatkov. Končna odločitev o primernosti katerekoli snovi je izključno na strani uporabnika. Vse snovi lahko predstavljajo neznane nevarnosti in se jih mora previdno uporabljati. Čeprav so tukaj predstavljene določene nevarnosti, ne moremo jamčiti, da so to vse nevarnosti, ki obstajajo.